

Voldoe aan verplichting veilig onderhoud tijdens ontwerpfase

In het Bouwbesluit 2012 is de verplichting opgenomen om al tijdens de ontwerpfase aandacht te schenken aan het veilig onderhoud aan gebouwen. Voortaan moet bij de aanvraag van een omgevingsvergunning worden aangetoond dat aan deze verplichting is voldaan. Cor van den Berg pleitte hier vijftien jaar geleden al voor.

In 1997 rondde ik mijn opleiding Hogere Veiligheidskunde af met het schrijven van een scriptie over het Veiligheids- en Gezondheidsdossier, toen een actueel onderwerp. Het Arbobesluit Bouwproces, toen nog aangeduid met Bouwprocesbesluit, was immers nog maar kort ervoor in werking getreden. In deze scriptie deed ik enkele aanbevelingen. Eén ervan was dat "door de afgifte van een bouwvergunning te koppelen aan de aanwezigheid van een ontwerp dat voorziet in structurele voorzieningen voor veilig gebouwonderhoud en van een door bouwen woningtoezicht te toetsen V&G-dossier een aanzienlijk stimulerender klimaat zou ontstaan voor het naleven van dit onderdeel van het Bouwprocesbesluit. Een ander houdt in dat in de gemeentelijke bouwverordeningen een clausule inzake het V&G-dossier wordt opgenomen. De Woningwet biedt hier mogelijkheden toe."

Maatregelen

Het heeft even geduurd. Maar als op 1 april volgend jaar het nieuwe Bouwbesluit 2012 wordt ingevoerd, is het er toch van gekomen. De afdelingen 6.12 en 7.12 beschrijven de verplichting om reeds tijdens de ontwerpfase aandacht te schenken aan het veilig onderhoud aan gebouwen en nieuwbouw. Deze aandacht moet dan resulteren in een pakket van maatregelen, dat dit veilige onderhoud tijdens de beheersfase van de schil van het bouwwerk mogelijk moet maken. Voortaan moet bij de aanvraag van een omgevingsvergunning (voorheen bouwvergunning)

worden aangetoond dat aan deze verplichting is voldaan. Op dit moment wordt nog hard gewerkt aan een 'Basisdocument veilig onderhoud aan gebouwen'. In dit document zijn schema's opgenomen, die de ontwerper moeten ondersteunen bij het kiezen van de juiste voorzieningen die veilig onderhoud mogelijk moeten maken. Deze voorzieningen dienen dan in het gebouwoontwerp te zijn geïntegreerd. De schema's zijn 'dwingend'. Ervan afwijken mag wel, maar dan is het aan de aanvrager van de omgevingsvergunning om aan te tonen dat er een gelijke mate van veiligheid tijdens de uitvoering van onderhouds- en reinigingswerkzaamheden wordt geboden. De arbeidshygiënische strategie moet hierbij worden gevolgd. Met dit veiligheidskundig vakjargon bedoelt men, dat eerst moet worden geprobeerd mensen überhaupt niet aan een gevaar bloot te stellen. Als het niet anders kan, tref men maatregelen ter beteugeling van het gevaar. Bij voorkeur collectieve voorzieningen, die deel uitmaken van het gebouw. Indien onmogelijk, mogen de

voorzieningen ook additioneel zijn. Voor additionele voorzieningen geldt dat de toepasbaarheid ervan vaak afhangt van de omgevingsfactoren van het bouwwerk. Of u daar wel rekening mee wilt houden. Als laatste redmiddel wordt het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen gezien. Dus alleen nog maar aangeliend op een platdak werken als het echt niet anders kan. En als dit zelfs niet mogelijk is, kunnen in het vervolg geen onderhoudswerkzaamheden meer worden uitgevoerd. Door de verantwoording van de genomen ontwerpbeslissingen te toetsen tijdens de aanvraagprocedure 'omgevingsvergunning', is veilig gebouwonderhoud in één keer een serieus ontwerpcriterium geworden.

Welslagen

Het welslagen van de gehele exercitie is natuurlijk wel afhankelijk van de manier van toetsing door de landelijke bouw- en woningtoezichten. Het is voor mij nog maar de vraag of deze gemeentelijke diensten erop voorbereid zijn een inhoudelijke toetsing op onderhoudbaarheid uit te voeren.

Waarschijnlijk zal men volstaan met het 'voor ontvangst' afstempelen van het ingevulde toetsingskader. Maar ook al zou dit laatste het geval zijn, dan nog lijkt me dat bij de omgevingsvergunningsaanvraag ingediende toetsingskader een uiterst probaat middel is om ingezet te worden bij arbitragezaken. Deze zullen er zeker komen als de juiste gebouwonderhoud in verband met veilig gebouwonderhoud

ontbreken en een antwoord moet worden gegeven op de vraag of tijdens de ontwerpfase al het mogelijke is gedaan om dit veilige gebouwonderhoud mogelijk te maken. En dat is meer dan met het Arbobesluit Bouwproces ooit is bereikt.

Cor van den Berg
Veiligheidskundige bij Aboma, Ede
www.aboma.nl

